

II

(EÜ asutamislepingu / Euratomi asutamislepingu kohaselt vastu võetud aktid, mille avaldamine ei ole kohustuslik)

OTSUSED

KOMISJON

KOMISJONI OTSUS,

26. september 2006,

riigiabi C 42/2005 (ex NN 66/2005; ex N 195/2005) kohta, mida Slovakkia Vabariik andis ettevõtjale Konas, s.r.o.

(teatavaks tehtud numbri K(2006) 4205 all)

(Ainult slovakeelne tekst on autentne)

(EMPs kohaldatav tekst)

(2007/204/EÜ)

EUROOPA ÜHENDUSTE KOMISJON,

88 lõikega 3. Seetõttu liigitati kõnealune abi ebaseaduslikuks ning sellele anti uus juhtumi number (NN 66/2005).

võttes arvesse Euroopa Ühenduse asutamislepingut, eriti selle artikli 88 lõike 2 esimest lõiku,

olles kutsunud huvitatud isikuid üles esitama märkusi⁽¹⁾ ja võttes neid märkusi arvesse,

ning arvestades järgmist:

(3) Komisjon teavitas oma 9. novembri 2005. aasta kirjaga Slovakkia sellest, et on otsustanud algatada kõnealuse abi suhtes Euroopa Ühenduse asutamislepingu artikli 88 lõikes 2 sätestatud menetluse.

(4) Komisjoni otsus algatada Euroopa Ühenduse asutamislepingu artikli 88 lõikes 2 sätestatud menetlus avaldati *Euroopa Liidu Teatajas*.⁽²⁾ Komisjon tegi huvitatud pooltele ettepaneku esitada meetme kohta oma märkused.

I. MENETLUS

(1) 11. aprillil 2005. aasta kirjas (registreeritud 19. aprillil 2005) teatas Slovakkia komisjonile, et kavatseb anda ümberkorraldusabi ettevõtjale Konas, s.r.o. Slovakkia andis lisateavet oma 30. juuni 2005. aasta kirjas (registreeritud 12. juulil 2005) ja 5. septembri 2005. aasta kirjas (registreeritud 8. septembril 2005), millega vastati komisjoni 31. mai 2005 ja 28. juuli 2005 kirjadele.

(2) Kõnealuse kirjavahetuse käigus ilmnas, et kõnealune abi on vastuolus Euroopa Ühenduse asutamislepingu artikli

(5) Slovakkia ametiasutused esitasid oma tähelepanekud 13. detsembril 2005. aasta kirjas (registreeritud 20. detsembril 2005). Slovakkia esitas täiendavat teavet 3. jaanuaril 2006. aasta kirjas (registreeritud 10. jaanuaril 2006). Üks huvitatud pooltest (abi saaja) esitas oma märkused komisjonile 30. novembri 2005. aasta kirjas (registreeritud 6. detsembril 2005). Komisjon edastas saadud märkused Slovakkiale, kellele anti võimalus reageerida ning kes seda ka tegi saates omapoolsed märkused 9. märtsil 2006. aasta kirjas (registreeritud 15. märtsil 2006).

⁽¹⁾ ELT C 323, 20.12.2005, lk 25.

⁽²⁾ Vt joonealune märkus 1.

II. ABI ÜSIKASJALIK KIRJELDUS

1. Asjaomane ettevõtja

- (6) Rahalise abi saaja on Konas, s.r.o. (edaspidi "Konas"), kes toodab peamiselt neljas tööstusharus kasutatavaid masinaid ja seadmeid (vormimis- ja pressimisseadmed, eriotstarbelised masinad, kaitsekilbid ja muud mehaanilised masinad). Äriühing asub piirkonnas, mis on regionaalabikõlblik vastavalt Euroopa Ühenduse asutamislepingu artikli 87 lõike 3 punktile a.
- (7) Slovakkia ametiasutuste poolt esitatud teabe kohaselt toimib kõigis neis segmentides hulk nii kohalikke konkurente kui ka konkurente mujal Euroopa Ühenduses. Äriühing peab võimalikuks eksporti vormimisseadmete segmenti.
- (8) Konas annab tööd 37 inimesele. Tema käive oli 2004. aastal 19 miljonit Slovakkia krooni (500 000 eurot)⁽³⁾ ning 2005. aasta esimeses kolmes kvartalis 15 miljonit Slovakkia krooni (395 000 eurot). Slovakkia ametiasutuste väitel vastab abisaaja väikeettevõtte määratlusele.

2. Kohaldatavad siseriiklikud õigusaktid

- (9) Kõnealune meede on maksuvõla kustutamine Lučenec'i maksuameti (edaspidi "maksuamet") poolt võlausaldajatega sõlmitud kokkuleppe raames. Seda menetlust reguleerib seadus nr 328/91, milles käsitletakse pankrotti ja kokkulepet võlausaldajatega (edaspidi "pankrotiseadus").
- (10) Kokkuleppe võlausaldajatega (edaspidi "kokkulepe" või "kokkuleppemenetlus") on kohtu järelevalve alune menetlus, mille eesmärk, nagu pankrotimenetlusele, on võlgades äriühingute rahandusliku olukorra lahendamine.⁽⁴⁾ Pankrotimenetluse käigus lõpetatakse äriühingu tegevus ning tema varad kas müüakse uuele omanikule või äriühing likvideeritakse. Kokkuleppemenetluse tulemusena jätkab võlgades äriühing aga oma tegevust ilma omaniku vahetuseta.
- (11) Kokkuleppemenetluse algatab võlgades äriühing. Selle eesmärk on jõuda võlausaldajatega kokkuleppele (edas-

pidi "kokkulepe"), mille tulemusena äriühing maksab osa oma võlast ja ülejäänud kantakse maha. Kokkuleppe peab heaks kiitma järelevalvet teostav kohus.

- (12) Võlausaldajad, kelle nõuded on tagatud, näiteks hüpoteebiga, on muude võlausaldajatega võrreldes eelistatud. Et kokkuleppeettepanekut saaks heaks kiita, peavad kõik eelisvõlausaldajad hääletama selle poolt, samal ajal kui muude võlausaldajate puhul piisab kvalifitseeritud hääletenamusest. Eelisvõlausaldajad hääletavad ühekaupa ning neil on ettepaneku suhtes vetoõigus.
- (13) Eelisvõlausaldajail on eelisseisund ka pankrotimenetluses. Tulud, mis saadakse pankrotimenetluse käigus tagatud varade müügist, on mõeldud eranditult eelisvõlausaldajate nõuete rahuldamiseks. Kui müügituludest ei piisa eelisvõlausaldajate nõuete rahuldamiseks, liidetakse jääk nõueterühma muude võlausaldajate nõuetele. Teise rühma nõuded rahuldatakse proportsionaalselt.
- (14) Pankrotiseaduse kohaselt peab kokkulepet taotlev äriühing esitama järelevalvet teostavale kohtule ümberkorraldamise ja oma tegevuse jätkuva rahastamise meetmete nimekirja.
- (15) Seadus nr 511/92, milles käsitletakse maksude ja lõivude haldamist ning kohalike rahandusametite süsteemi muudatusi (edaspidi "maksuhaldusseadus"), reguleerib maksude sissenõudmismenetlust, mille eesmärk on rahuldada riigi maksunõudeid kinnisvara, vallasvara või tervik-äriühingu otsese müügi abil.

3. Vaidlusalune meede

- (16) Konas taotles järelevalvet teostavalt kohtult kokkuleppemenetluse alustamist 15. juulil 2003. aastal. Kohus tegi seda oma 25. märtsi 2004. aasta otsusega. Võlausaldajad kogunesid 8. juunil 2004. aastal ning nõustusid oma nõuete ümberkorraldamisega Konase ettepaneku kohaselt. Kohus kinnitas võlausaldajate nõusoleku oma 25. juuni 2004. aasta otsusega, mis jõustus 2. augustil 2004. Kohus lõpetas ametlikult kokkuleppemenetluse oma 20. oktoobri 2004. aasta otsusega. Kuid peab märkima, et maksuamet peatas mahakandmise komisjonis toimuva menetluse lõpuni.

⁽³⁾ Kasutatud vahetuskurss on umbkaudne (1 euro = 38 Slovakkia krooni) ning summad eurodes on lisatud vaid teabeks.

⁽⁴⁾ Äriühing on võlgades, kui tal on mitu võlausaldajat ning ta ei suuda oma võlgu tasuda kolmekümne päeva jooksul maksetähtaja järel.

- (17) Võlausaldajad leppisid Konasega kokku järgmises: Konas maksab 13,3 % võlast tagasi 90 päeva jooksul alates võlausaldajate kokkuleppe jõustumisest ning ülejäänud 86,7 % võlast jäävad võlausaldajad ilma. Kõigi võlausaldajate nõudeid koheldi võrdselt. Maksuameti nõuded, mida kokkuleppemenetlus hõlmab, moodustavad 11 223 459 Slovakkia krooni (295 000 eurot) ja koosnevad 1995. aasta kolmanda kvartali ja 1997. aasta lõpu vahel ning mõne 1998. ja 1999. aasta kuu eest kogunenud käibemaksust. Maksuamet kui ainus riiklik võlausaldaja nõustus maha kandma 9 730 739 Slovakkia krooni (256 000 eurot). Konkreetsed summad võlausaldajate kaupa on järgnevas tabelis:

Tabel 1

Konase võlakokkulepe (Slovakkia kroonides)

Võlausaldaja		Võlg enne kokkulepet	Võlg pärast kokkulepet (*)	Mahakantud summa
Riiklik	Maksuamet	11 223 459	1 492 720	9 730 739
Muud	4 võlausaldajat	827 437	110 049	717 388
Kokku		12 050 896	1 602 769	10 448 127

(*) Summa, mille Konas peab oma võlausaldajatele tasuma.

- (18) Slovakkia ametiasutused kinnitasid, et Konas on täitnud oma kohustused nii riiklike kui ka eravõlausaldajate ees võlausaldajate kokkuleppes määratud aja jooksul.
- (19) Maksuamet osales kokkuleppemenetluses eelisvõlausaldajana ning hääletas eraldi kokkuleppe poolt. Maksuameti eelisseisund tulenes asjaolust, et tema nõuded, mis sisaldasid kokkuleppemenetluses, olid 10 147 939 Slovakkia krooni (267 061 euro) ulatuses tagatud Konase varale vormistatud hüpoteegiga. Kõik muud võlausaldajad hääletasid samuti kokkuleppe ettepaneku poolt. Nende nõuded olid tavalised klientide võlgnevused ega olnud mingil viisil tagatud.

4. Ümberkorraldus

- (20) Koos taotlusega algatada kokkuleppemenetlus esitas Konas järelevalvet teostavale kohtule ka kaheosalise kava, mis koosnes: a) äriühingu finantsseisundi analüüsist ja organisatoorsest meetmetest, ning b) äriühingu rahalise stabiilsuse taastamise meetmetest.
- (21) Selles kavas kirjeldas äriühing oma finantsolukorda, väites et ehkki tal on võlgu, on tema finantsolukord kokkuleppemenetluse taotluse esitamisele eelnenud aastatel stabiliseerunud. Äriühing järeldas, et tema lühiajalised nõuded ja kassajääk on piisavad, et katta menetluse alusel jääv võlajääk. Äriühing kirjeldas oma organisatoorseid meetmeid järgmiselt: menetluse alusel tasuda tuleva võlajää-

giga võrdsete reservide loomine, ebatõhusaid, eriti energiale ja materjalile tehtavaid kulutusi vältiv rahavoogude haldamine kokkuleppemenetluse jooksul, maksude ja muude riiklike kohustuste regulaarne tasumine, turundusmeetmete tõhustamine, müügi suurendamine kõige kasumlikumatele klientidele, tööjõuvajaduse läbivaatamine, sotsiaalkulude piiramine kokkuleppemenetluse jooksul, olemasolevate seadmete parem kasutamine ning energiakasutuse ja kulude vähendamine.

- (22) Finantsümberrahastuste kulud moodustasid 12 050 896 Slovakkia krooni (317 000 eurot) ehk Konase kokkuleppe abil ümberkorraldatud võla summa. Oma kavas tegi Konas ettepaneku rahastada 1 602 769 Slovakkia krooni (42 000 euro) suurust võlajääki lühiajaliste nõuetega (1 323 259 Slovakkia krooni ehk 35 000 eurot) ja olemasoleva kassajäägiga (2 246 419 Slovakkia krooni ehk 59 000 eurot).
- (23) Slovakkia ametiasutuste teatel väljastas maksuamet, täites oma maksuhaldusseadusest tulenevaid kohustusi, aastatel 1998–2000 kaheksa täitmiskorraldust. 2004. aasta aprillis esitas maksuamet Konase kokkuleppemenetluse ajal tasumata võlgade nimekirja.
- (24) Slovakkia ametiasutused kinnitasid, et on peatanud komisjonis toimuva menetluse lõpuni kokkuleppemenetluse kohaselt võlgade kokkulepitud mahakandmise.

III. OTSUS ALGATADA EÜ ASUTAMISLEPINGU ARTIKLI 88 LÕIKES 2 ETTENÄHTUD MENETLUS

- (25) Komisjon esitas oma otsuses algatada EÜ asutamislepingu artikli 88 lõikes 2 ettenähtud menetlus kahtluse, kas ei kujuta vaidlusalune võlgade mahakandmine endast riigiabi. Nimelt on komisjon seisukohal, et maksuameti käitumine kokkuleppemenetluses ei täitnud turumajanduse tingimustel tegutsevale võlausaldajale esitatavaid kontrolltingimusi. Eriti leidis komisjon, et maksuamet oli õiguslikult muudest võlausaldajatest erinevas olukorras, sest tema nõuded olid tagatud ning tal oli võimalus algatada maksude sissenõudmismenetlus. Komisjon kahtleb, kas kokkuleppemenetlus tagas riigi kui Konase võlausaldaja jaoks parima võimaliku tulemuse võrreldes pankrotimenetluse või maksude sissenõudmismenetlusega.
- (26) Komisjon esitas kahtluse vaidlusaluse abi kui ümberkorraldusabi kokkusobivuse suhtes ühisturu põhimõtetega. Ta kahtles, kas on täidetud kaks peamist tingimust: ümberkorralduskava olemasolu, mis tagaks pikaajalise elujõulisuse taastamise mõistliku aja jooksul, ning abi suuruse piiramine minimaalselt vajalikuga.

IV. HUVITATUD POOLTE MÄRKUSED

- (27) Abisaaja teatas juhtumi asjaolude kohta, et maksuameti kasuks panditud varade bilansiline väärtus oli 31. detsembri 2003 seisuga 3 254 000 Slovakkia krooni ja 31. detsembri 2004 seisuga 3 001 000 Slovakkia krooni. Kõnealused varad olid ainult abisaaja omanduses olev kinnisvara – hoone, milles toimus kogu tootmine.
- (28) Abisaaja teatas oma märkustes, et kokkuleppe sõlmimise ajal Slovakkias kehtinud seaduste kohaselt ei olnud kõnealune meede riigiabi, vaid vabatahtlik kokkulepe võlausaldajatega. Kui komisjon peaks otsustama teisiti, oleks see Konase diskrimineerimine võrreldes muude juhtumitega, kus äriühingud on taotlenud kokkuleppemenetlust enne Slovakkia ühinemist Euroopa Liiduga ning selle tulemusel toimunud võlgade mahakandmist ei ole peetud riigiabiks. Abisaaja lisab, et riiklikud õigusaktid ei olnud ka pärast ühinemist kooskõlas ELi õigusaktidega, ning seetõttu hoolimata oma hoolikusest ei võinud ta teada, et kokkuleppe jaoks võlausaldajatega on vaja täita lisatingimusi.
- (29) Abisaaja väitis lisaks, et kogunenud maksuvõla põhjuseks oli peamiselt õigusaktide ebaselgus.

- (30) Abisaaja väitis, et maksuameti hinnang Konase olukorrale väljus kokkuleppemenetluse käigus kohtule esitatud kavas sisalduva raamidest.

V. SLOVAKKIA VABARIIGI MÄRKUSED

- (31) Oma vastuses ametliku uurimise algatamisele teatasid Slovakkia ametiasutused, et riigiabi oleks antud vaid juhul, kui maksunõue oleks maha kantud riigi raamatupidamisarvestuses.
- (32) Slovakkia ametiasutused teatasid, et maksuamet, nõustudes Konase pakutud kokkuleppega, oli arvesse võtnud järgmisi tegureid, millest mõningaid võtaks väidetavalt arvesse ka turumajanduse tingimustel tegutsev võlausaldaja. Esiteks oli panditud kinnisvara bilansiline väärtus kokkuleppe sõlmimise ajal vaid 3,2 miljonit Slovakkia krooni, ehkki tagatud nõue moodustas 10,1 miljonit Slovakkia krooni. Teiseks kipuvad pankrotimenetlused venima ja varade müük kõnealuses piirkonnas on väga probleemne. Vastavalt statistikale on maksuamet perioodil 1997–2005 saanud pankrotipesadest tagasi keskmiselt vaid 7 % oma nõuetest. Kolmandaks võttis maksuamet arvesse Konase likvideerimise mõju piirkondlikule tööhõivele (mis oli kokkuleppe sõlmimise ajal umbes 40 %), sealjuures koondamiskulusid mitte ainult Konases, vaid ka teises piirkonna äriühingus, mis sõltub Konasest ning annab tööd umbes 400 inimesele. Ja lõpuks võttis maksuamet arvesse oodatavat tulevast maksutulu.
- (33) Maksude sissenõudmismenetluse kohta kinnitasid Slovakkia ametiasutused, et aastatel 1998–2000 väljastas maksuamet Konasele kaheksa täitmiskorraldust ning vähendas äriühingu maksuvõlgnevust 8 106 672,42 Slovakkia krooni võrra ehk 11 223 459 Slovakkia kroonini, mis võeti 2004. aastal kokkuleppemenetluse aluseks. Alates 2001. aastast on Konas maksnud makse regulaarselt ja õigeaegselt.
- (34) Slovakkia ametiasutused ei vaidle vastu väitele, et kõnealune meede on riigiabi. Nad väidavad aga, et see on ühisturu põhimõtetega ühilduv ümberkorraldusabi.
- (35) Slovakkia ametiasutused ei vaidlusta komisjoni järeldust, et võla kokkuleppemenetluse käigus mahakandmise tingimuseks ei seatud Konase poolt pankrotiseaduse kohaselt järelevalvet teostavale kohtule esitatud kava täitmist. Kuid nad saatsid komisjonile 2005. aasta jaanuaris Konase koostatud ja maksuametile esitatud dokumendi “Äriühingu olukorra hindamine kokkuleppe kuupäeva seisuga” (edaspidi “hindamisdokument”). Slovakkia

ametiasutused väidavad, et see äriühingu hindamisdokument võimaldab komisjonil otsustada, kas abi suurus piirdus rangelt hädavajalikuga.

- (36) Hindamisdokumendis kirjeldatakse esmalt Konase tegevust alates selle loomisest 1992. aastal ning see sisaldab andmeid käibe ja finantstulemuste kohta aastatel 1993–2003.
- (37) Hindamisdokumendi kohaselt on Konase raske olukorra põhjuseks 1993. aastal tootmise alustamisega seotud kõrge krediidirisk, mida tootmise maht ei suutnud katta. Aastatel 1994–1996 akumulēeris Konas võlga, eriti maksuametile. Osa sellest võlast nõuti sisse maksude

sissenõudmismenetlusega, osa ajatati, kuni see osaliselt tasuti, osa kanti kokkuleppemenetluses maha.

- (38) Hindamisdokument sisaldab lühikest turuanalüüsi, milles vaadeldakse konkurentsikeskkonda kõigis segmentides, kus Konas tegutseb.⁽⁵⁾ Selles kirjeldatakse Konase asendit ja väljavaateid kõigis neis segmentides ning järeldatakse, et eriti suur kasvupotentsiaal on tööpinkide, kaitsekiipide ja muude mehaaniliste masinate tootmises. Seevastu tehakse ettepanek vähendada eriotstarbeliste masinate tootmist ja väiksemahulist tellimustoodangut (kättesaamatud varuosad, avariiremont). Suurema nõudluse välja-vaated äriühingu toodangu suhtes peituvad Slovakkia autotööstuses ning ELi äriühingute suurenevas huvis, millele on kaasa aidanud Slovakkia ühinemine ELiga. Konas peab end konkurentsivõimeliseks oma oskustebega arengupotentsiaaliga tehnoloogia alal.

- (39) Hindamisdokumendis kirjeldatakse Konase võimsust alakasutatuna. Selle probleemi peaks lahendama investeerimine arvutiseeritud freespinkide. Järgnevas tabelis on esitatud aastatel 2004–2008 võetavad meetmed koos ette võetud finantsümbrikorraldustega.

Tabel 2

Hindamisdokumendi kohased ümberkorraldusmeetmed (Slovakkia kroonides)

Meede	Rakendamine	Maksumus	Rahastamine	
Turundus	2005	500 000	Konase vahendid	
Tehnoloogia arendamine	Traatloikamine	2004	1 500 000	Konase vahendid
	Arvjuhitav freesimine	2006	4 000 000	Laen
	Elektroerosioon töötlemine	2007	2 500 000	Laen
	Arvjuhitav treimine	2008	1 500 000	Laen
Organisatsioon	IT-kliendihaldussüsteem	2005	500 000	Konase vahendid
Noorte tööliste väljaõpe		2007	500 000	Konase vahendid
Finantsümbrikorraldus	Võla tasumine	2004	1 602 769	Konase vahendid, Kassajäak;
	Mahakandmine	2004		
	— riik		9 730 739	Riigi vahendid
	— muud võlausaldajad		717 388	Välised vahendid
Kokku		23 050 896		

⁽⁵⁾ Komisjon oli saanud selle teabe Slovakkia ametiasutustelt juba enne, kui ta otsustas algatada ametliku uurimismenetluse (vt selle otsuse lõiget 4).

- (40) Lõpuks sisaldab hindamisdokument Konase finantstulemuse prognoosi aastateks 2005–2009, mis näitab, et eespool loetletud meetmed peaksid tagama suurema kasumlikkuse. Käibe kasv peaks olema alates 2005. aastast 10 %.
- (41) Slovakkia ametiasutuste kinnitusel pärineb hindamisdokument 2005. aasta jaanuarist. On selge, et Konase olukorra hindamisdokument koostati enne kokkulepet tema kokkuleppejärgsete väljavaadete analüüsimiseks.
- (42) Vastuseks küsimusele, kas abi suurus piirdus hädavajalikuga, kinnitasid Slovakkia ametiasutused, et 31. märtsil 2004. aastal oli Konase kassajääk 3,9 miljonit Slovakkia krooni, mis oli vajalik palkade maksmiseks (730 000 Slovakkia krooni), kohustuste täitmiseks kokkuleppes osalevate võlausaldajate ees (1 602 769 Slovakkia krooni) ja kokkuleppemenetluse lõivude tasumiseks (140 000 Slovakkia krooni).

VI. HINNANG

1. Komisjoni pädevus

- (43) Et mõned selle juhtumi jaoks olulised sündmused toimusid enne Slovakkia Vabariigi ühinemist Euroopa Liiduga 1. mail 2004. aastal, peab komisjon esmalt kindlaks tegema, kas ta on pädev vaidlusaluse meetme suhtes midagi ette võtma.
- (44) Ühinemise eel rakendatud meetmeid, mis ühinemise järel ei kehti, ei saa komisjon vaadelda ei ajutise menetluse kohaselt, mida reguleerib ühinemislepingu IV lisa 3. punkt, ega EÜ asutamislepingu artiklis 88 sätestatud korra kohaselt. Ei ühinemisleping ega EÜ asutamisleping ei nõua komisjonilt selliste meetmete läbivaatamist ega volita teda selleks.
- (45) Kuid ühinemise järel võetud meetmed on EÜ asutamislepingu kohaselt komisjoni pädevuses. Mingi meetme rakendamise kindlakstegemise kriteeriumiks on juriidiliselt siduv õigusakt, millega pädev riiklik ametiasutus on abi määranud.⁽⁶⁾
- (46) Pädeva ametiasutuse otsus osa nõuete mahakandmiseks tehti 8. juunil 2004. aastal, kui maksuamet nõustus Konase pakutud kokkuleppega, s.o ühinemise järel.
- (47) Seega langeb ära küsimus, kas meede on ühinemise järel kohaldatav.
- (48) Seetõttu järeltab komisjon, et EÜ asutamislepingu artikli 88 kohaselt on ta pädev vaidlusalust meetet hindama.

2. Riigiabi EÜ asutamislepingu artikli 87 lõike 1 tähenduses

- (49) EÜ asutamislepingu artikli 87 lõikes 1 on sätestatud, et igasugune liikmesriigi poolt või riigi ressurssidest üksikõik missugusel kujul antav abi, mis kahjustab või ähvardab kahjustada konkurentsi, soodustades teatud ettevõtjaid või teatud kaupade tootmist, on ühisturuga kokkusobimatu niivõrd, kui võrd see kahjustab liikmesriikidevahelist kaubandust.
- (50) Riiklikule ametiasutusele, näiteks maksuametile, võlgnevate summade mahakandmise puhul on tegu riigi vahenditega. Kui võrd sellest saab kasu üksikettevõtja, on meede valikuline. Äriühingu tegevusala on tööstusmasinate ja -seadmete tootmine, ehk sektor, milles toimub liikmesriikide vaheline kaubandus.
- (51) Oma otsuses algatada EÜ asutamislepingu artikli 88 lõike 2 kohane menetlus avaldas komisjon kahtlust, et meede kahjustab või ähvardab kahjustada konkurentsi, andes abisaajale eelise, mida too turul tavaliselt ei suudaks saavutada. Teisisõnu kahtlustab komisjon, et riik ei käitunud Konase suhtes turumajanduse tingimustel tegutseva võlausaldajana.
- (52) Tuvastati, et võlakokkuleppe tingimused olid nii eravõlausaldajate kui ka maksuameti jaoks samad: tasuda võlausaldajatele määratud perioodi jooksul 13,3 % võlast, mida abisaaja ka tegi. Ülejäänud 86,7 % võlast kanti maha.
- (53) Kuid enne kokkulepet oli maksuamet eravõlausaldajatega võrreldes juriidiliselt ja majanduslikult paremas positsioonis. Seetõttu on vaja põhjalikult uurida, kas maksuamet kasutas kõiki talle kättesaadavaid vahendeid, et saavutada oma nõuete võimalikult täielik rahuldamine, nagu teeks turumajanduse tingimustel tegutsev võlausaldaja.

⁽⁶⁾ Kohtuasi T-109/01 *Fleuren Compost v komisjon* [2004] EKL II 127, punkt 74.

- (54) Slovakkia ametiasutused teatasid, et nende arvates on meede riigiabi. Nad tunnistavad, et kokkuleppe ajal riigiabi küsimust lihtsalt ei arutatud. Abisaaja aga väidab, et meede ei olnud riigiabi, vaid vabatahtlik kokkulepe võlausaldajatega.
- (55) Komisjon ei saa nõustuda väitega, et kokkuleppemenetlus ja riigiabi andmise menetlus ei saa kattuda. ⁽⁷⁾ Mitte riigi tegevuse eesmärk või vorm, vaid selle tulemus määrab, kas riigi vahendite kasutamist hõlmav meede annab äriühingule eelise, mida too ilma selleta turul ei suudaks saavutada.
- (56) Samamoodi ei saa komisjon nõustuda abisaaja väitega, et hoolimata oma hoolikusest ei võinud ta teada, et mahakandmine oleks riigiabi. ELi riigiabieeskirjad kehtisid Slovakkias riigiabi seadusena nr 231/1999. Oma vastuses abisaaja märkustele juhtisid Slovakkia ametiasutused õigustatult tähelepanu sellele, et ei olnud maksuameti asi hinnata, kas kõnealune meede on riigiabi, vaid enne ühinemist kuulus see Riigiabiameti, pärast ühinemist aga Euroopa Komisjoni ametialasse.
- (57) Komisjon kahtlusi, mis on esitatud otsuses algatada EÜ asutamislepingu artikli 88 lõike 2 kohane menetlus, kas on täidetud turumajanduse tingimustel tegutsevale võlausaldajale esitatavad kontrolltingimused, ei ole hajutatud.
- (58) Esiteks oli maksuametil, erinevalt eravõlausaldajatest õigus algatada maksude sissenõudmine kinnisvara, masinapargi või tervikäriühingu müügi kaudu.
- (59) Maksuamet pidigi mitmel puhul kasutama seda vahendit, et rahuldada oma nõudeid Konase vastu (vt põhjendust 33), vähendades sellega aastatel 1998–2000 oluliselt Konase võlga maksuametile. Oma vastuses otsusele algatada EÜ asutamislepingu artikli 88 lõike 2 kohane menetlus teatasid Slovakkia ametiasutused, et maksuamet ei väljastanud pärast 2001. aastat rohkem täitmiskorraldusi, sest Konas täitis oma maksukohustusi regulaarselt ja õigeaegselt. Kuid ei ole selge, miks peatas maksuamet Konase 2001. aasta eelse võla sissenõudmise. See varasemate aastate võlg kaasati lõpuks 2003. aasta kokkuleppemenetlusse.
- (60) Lisaks märgib komisjon, et teabe kohaselt, mille Slovakkia ametiasutused esitasid oma märkustes otsuse kohta algatada EÜ asutamislepingu artikli 88 lõike 2 kohane menetlus, ei vastanud panditud kinnisvara bilansiline väärtus (3,2 miljonit Slovakkia krooni) selle pandiga kindlustatud nõuete väärtusele (10,1 miljonit Slovakkia krooni). See tähendab, et riigi nõutud tagatis oli ebapiisav.
- (61) Väljakujunenud kohtupraktika kohaselt võib maksu- ja sotsiaalkindlustusseadustest tulenevate kohustuste riigipoolse jõustamise jätkuv puudumine isenesest olla eelis, leevendades koormat, mida abisaaja peaks kandma. ⁽⁸⁾ Tõepoolest näib, et Konase maksukohustuste jõustamata jätmise maksuameti poolt koos riigi nõuete ilmse tagamatusega kahe aasta jooksul (2001–2002) on oma olemuselt riigiabi. Et kõnealused sündmused toimusid enne ühinemist ning mitte selle järel, ei ole komisjon pädev hindama kõnealuse meetme sobivust ühisturuga. Kuid kui varasem jõustamata jätmise oli juba riigiabi, ei saa enam viidata turumajanduse tingimustel tegutseva võlausaldaja põhimõttele, kui võlg hiljem (osaliselt) maha kanti.
- (62) Maksude sissenõudmismenetluse käigus tohib maksuamet võlgniku varad (nõuded ja muud käibevara, vallasvara, kinnisvara) maha müüa. Kokkuleppe hetkel oli abisaaja kassajääk 3,9 miljonit Slovakkia krooni. ⁽⁹⁾ Juba ainuüksi abisaaja kassajääk ületas maksuameti osa kokkuleppest (1,5 miljonit Slovakkia krooni). Lisaks oli abisaajal lühiajalisi nõudeid bilansilise väärtusega 1,4 miljonit Slovakkia krooni ja kinnisvara bilansilise väärtusega 3 miljonit Slovakkia krooni.
- (63) Erinevalt pankrotimenetlusest ei oleks maksude sissenõudmisega kaasnenud halduslõive. Et see on menetlus, mille algatab ja juhivad maksuamet ise, võib järeldada, et see viidaks kiiresti läbi.

⁽⁷⁾ Kohtuasi T-152/99 *Hamsa vs komisjon*, lk 158: EÜ asutamislepingu artikli 87 lõikes 1 ei eristata riigi sekkumismetmeid nende põhjuste või eesmärkide järgi, vaid määratletakse need nende tulemuste järgi.

⁽⁸⁾ Kohtuasi C-256/97, *DM Transport*.

⁽⁹⁾ 24. märtsi 2004. aasta bilanss, üks päev enne seda, kui järelevalvet teostav kohus tegi kokkuleppemenetlust lubava otsuse.

- (64) Komisjonil ei ole piisavalt teavet, et suuta hinnata, kui suur oleks tulu vara müügist seoses abisaaja likvideerimisega pankrotimenetluse käigus. Komisjon teab, et ei Konas ega maksuamet kaalunud pankroti võimalust, mistõttu selle kohta ei tehtud mingeid kalkulatsioone.
- (65) Seetõttu teeb komisjon järelduse, et kui mitte midagi muud, siis oleks maksude sissenõudmine abisaajalt andnud suuremat tulu kui kokkulepe.
- (66) Lõpuks märgib komisjon, et väljakujunenud kohtupraktika ⁽¹⁰⁾ kohaselt ei kuulu sotsiaal-majanduslikud tegurid, nagu piirkondlik tööhõive ja eeldatav tuleviku maksutulu, turumajanduse tingimustel tegutsevale võlausaldajale esitatavate kontrolltingimuste hulka. Maksuametit ei saa võrrelda äripartneri, näiteks tarnijaga, kes on abisaaja võlausaldaja. On oluline märkida, et tarnija ja riigi nõuded on olemuselt täiesti erinevad. Et tarnija ja maksujõuetu äriühingu suhe on lepinguline, võib äripartneri kaotus tarnijale erandkorras kahju tuua. Kui maksujõuetu äriühing likvideeritakse, peab tarnija leidma uue kliendi või sõlmima lepingu uue omanikuga. Mida rohkem sõltub tarnija maksujõuetust äriühingust, seda suurem on ta risk. Vastupidiselt sellele põhineb suhe riigi ja maksuvõimetu äriühingu vahel seadustel ega sõltu seetõttu poolte tahtest. Likvideeritud äriühingu varad üle võtnud uus omanik oleks automaatselt kohustatud makse maksma. Lisaks ei sõltu riik kunagi üksikmaksu maksjast. Ning mis kõige olulisem, makse sisse nõudes ei lähtu riik kasumist, ega tegutse ärielistel alustel ega kaalustel. Seetõttu ei ole analoogia äripartneriga põhjendatud.
- (67) Seetõttu järeldab komisjon, et tulevaste maksutulude kaotust ei saa turumajanduse tingimustel tegutseva võlausaldaja põhimõtte kohaldamisel arvesse võtta.
- (68) Ülaltoodud tõendite alusel järeldab komisjon, et käesoleval juhul ei ole turumajanduse tingimustel tegutsevale võlausaldajale esitatavad kontrolltingimused täidetud ning riik andis abisaajale eelise, mida too ei oleks olnud suuteline turul ise saavutama.
- (69) Seetõttu järeldab komisjon, et kõnealune meede on riigiabi EÜ asutamislepingu artikli 87 lõike 1 tähenduses.
- (70) Abisaajale antud riigiabi suuruseks on kokkuleppemenetluse käigus maha kantud maksuameti nõude osa ehk 9 730 739 Slovakkia krooni (256 000 eurot).

3. Abi kokkusobivus: EÜ asutamislepingu artikli 87 lõike 3 kohane erand

- (71) Abi esmane eesmärk on aidata raskustes olevat äriühingut. Juhtudel, kui on täidetud vajalikud tingimused, on võimalik kohaldada EÜ asutamislepingu artikli 87 lõike 3 punktis c sätestatud erandit. Erandi kohaselt võib riigiabi anda, et arendada teatavat majandustegevust tingimusel, et niisugune abi ei mõjuta ebasoovitavalt kaubandustingimusi määral, mis oleks vastuolus ühiste huvidega.
- (72) Päästmis- ja ümberkorraldamisabi raskustesse sattunud ettevõtetele reguleeritakse raskustes olevate äriühingute päästmiseks ja ümberkorraldamiseks antavat riigiabi käsitleva ühenduse juhendiga ⁽¹¹⁾ (edaspidi "uued suunised"), millega asendati 1999. aastal vastu võetud eelmine tekst ⁽¹²⁾ (edaspidi "1999. aasta suunised").
- (73) Üleminekusätete kohaselt kehtivad uued suunised iga komisjoni loata antud päästmis- või ümberkorraldusabi (ebaseadusliku abi) hindamiseks, kui abi või osa sellest on antud pärast 1. oktoobrit 2004 ehk kuupäeva, mil uued suunised avaldati *Euroopa Liidu Teatajas* (punkt 104, esimene lõik). Enne 1. oktoobrit 2004 antud ebaseaduslikku abi tuleb hinnata abi andmise ajal kehtinud suuniste alusel (punkt 104, teine lõik).
- (74) Komisjon märgib, et maksuamet kiitis kokkuleppe heaks 8. juunil 2004. aastal ning see jõustus 2. augustil 2004. aastal. Seega anti ebaseaduslikku abi enne 1. oktoobrit 2004. See tähendab, et kohaldada tuleb abi andmise ajal kehtinud 1999. aasta suuniseid.

⁽¹⁰⁾ Vt *mutatis mutandis* kohtuasjad C-278/92, C-279/92 ja C-280/92 *Hispaania vs komisjon*, lk 21 ja 22; kohtuasi T-198/01 *Technische Glaswerke Ilmenau GmbH*, lk 106–108.

⁽¹¹⁾ ELT C 244, 1.10.2004, lk 2.

⁽¹²⁾ EÜT C 288, 9.10.1999, lk 2.

(75) Komisjon võtab arvesse, et abi saaja on väikeettevõtte vastavalt komisjoni 12. jaanuari 2001. aasta määrusele (EÜ) nr 70/2001, mis käsitleb EÜ asutamislepingu artiklite 87 ja 88 kohaldamist väikestele ja keskmise suurusega ettevõtetele antava riigiabi suhtes.⁽¹³⁾

3.1. Äriühingu abikõlblikkus

(76) 1999. aasta suuniste punkti 5 alapunkti c kohaselt loetakse äriühing raskustes olevaks, kui ta täidab siseriikliku õigusakti kriteeriumid, et olla maksejõuetusmenetluse subjektiks.

(77) Abisaaja osales kokkuleppemenetluses, mis on üks võimalus, mida pankrotiseadus maksujõuetutele äriühingutele pakub. Seetõttu on abisaaja ümberkorraldusabikõlblik.

3.2. Ümberkorraldusabi

(78) Komisjon avaldas oma otsuses algatada EÜ asutamislepingu artikli 88 lõikes 2 ettenähtud menetlus kahtlust, kas abi kvalifitseerus eespool, III osas kirjeldatud põhjendustel ümberkorraldusabiks 1999. aasta suuniste tähenduses.

3.2.1. Pikaajalise elujõulisuse taastamine

(79) 1999. aasta suuniste kohaselt peab ümberkorraldusabi andmine olema seotud teostatava ja ühtse ümberkorralduskava rakendamisega äriühingu pikaajalise elujõulisuse taastamiseks ning sellest sõltuma. Liikmesriik võtab endale kohustuse tagada selle kava elluviimine ja komisjon peab selle heaks kiitma. Kui äriühing ei suuda kava rakendada, loetakse see abi väärkasutamiseks.

(80) Põhimõtteliselt peab ümberkorralduskava võimaldama abisaajal taastada tema pikaajaline elujõulisus mõistliku aja jooksul ja realistlikel eeldustel tulevaste tegevustingimuste suhtes. Selles tuleb kirjeldada asjaolusid, mis põhjustasid abisaaja majandusraskused, ja määratleda asjakohased meetmed nendest ülesaamiseks. Ümberkorraldusmeetmed ei tohi piirduda rahalise abiga võlgade ja kahjumi katteks, pööramata tähelepanu raskuste põhjustele.

(81) Komisjon avaldas oma otsuses algatada EÜ asutamislepingu artikli 88 lõikes 2 ettenähtud menetlus kahtlust, kas maksuamet otsustas Konase võla maha kanda tingi-

musel, et too rakendaks lõikes 80 kirjeldatud ümberkorralduskava. Neid kahtlusi ei ole senini hajutatud. Puhtformaalselt ei olnud maksuametil kui abi andjal mingeid kohustusi ega pädevust hinnata meetmete nimekirja, mille Konas saatis kokkuleppemenetluse käigus järelevalvet teostavale kohtule (vt alates põhjendus 20), ega panna oma nõuete mahakandmise tingimuseks nende meetmete asjakohaselt järelevalvatav rakendamine. Maksuameti antud riigiabi ja abisaaja väljapakutud meetmete vahel otsesid ei ole. Seetõttu järeldeb komisjon, et esimene formaalne tingimus jäi täitmata.

(82) Kuid pärast ametliku uurimismenetluse algatamist esitasid Slovakkia ametiasutused äriühingu kohta alates põhjendusest 35 kirjeldatud hindamisdokumendi. Hindamisdokumendis kirjeldatakse ilmselt Konase olukorda kokkuleppe ajal võlausaldajatega. Selles kirjeldatakse asjaolusid, mis põhjustasid abisaaja majandusraskused, ja määratletakse meetmed neist ülesaamiseks.

(83) Ümberkorraldused ei piirdu võlgade ümberkorraldamisega. Abisaaja kavatses investeerida uutesse tehnoloogiatesse ja ITsse ning rakendada tulevikku suunatud väljaõppe- ja turundusmeetmeid. Hindamisdokumendis analüüsitakse Konase positsiooni ja väljavaateid konkreetsetes turusegmentides, kus ta tegutseb.

(84) Erinevalt kokkuleppemenetluse käigus kohtule esitatud meetmete nimekirjast sisaldab hindamisdokument elemente, mida 1999. aasta suunistes nõutakse ümberkorralduskavalt. Komisjon loeb hindamisdokumendi sisuliselt ümberkorralduskavaks aastateks 2004–2008. See on mõeldud Konase pikaajalise elujõulisuse taastamiseks ning see on sobiv arvestades abisaaja suurust. Ümberkorralduste esimene samm on finantsümberkorraldus kokkuleppe näol võlausaldajatega. Konase peamine probleem oli 1990. aastate teisel poolel kogunenud võlgnevus. Alates 2001. aastast on Konas tasunud oma seadustest tulenevaid lühiajalisi kohustusi korrektselt ja õigeaegselt. Komisjonil ei ole alust kahelda Konase suutlikkuses taastada oma pikaajaline elujõulisus, kui hindamisdokumendi kaasatud meetmed, sealhulgas ka võla ümberkorraldamine, on rakendatud.

(85) Komisjon märgib, et puhtformaalselt ei koostatud hindamisdokumenti enne, kui oli jõutud kokkuleppele võlausaldajatega. Siiski on ilmne, et hindamisdokument on kokkuleppemenetlusega otseselt seotud. See esitati maksuametile enne komisjoni teavitamist meetmest, ajal mil Slovakkia ametiasutused uskusid, et meede oleks riigiabi vaid sel juhul, kui maksunõue oleks maha kantud riigi raamatupidamisarvestuses. Jääb aga faktiks, et maksuamet kui abi andja ei teinud kava rakendamist ametlikult abi andmise tingimuseks.

⁽¹³⁾ EÜT L 10, 13.1.2001, lk 33. Määrust on viimati muudetud määrusega (EÜ) nr 1976/2006 (ELT L 368, 23.12.2006, lk 85).

(86) Komisjon on seisukohal, et selle konkreetse juhtumi puhul saab seda eksimust erandina parandada. Sellist erandit õigustaks esiteks 1999. aasta suuniste punkt 55, milles on sätestatud, et ümberkorraldusabi andmise tingimusi võib väikeettevõtete puhul, nagu abisaaja on, kohaldada vähem rangelt. Teiseks on erand lubatav, sest ehkki abi oli juba antud, ei olnud seda saajale välja makstud (võlgnevuse mahakandmine nõuab maksuametilt täiendavat haldusakti, vt põhjendus 16). Sellest tulevalt otsustas komisjon kooskõlas nõukogu 22. märtsi 1999. aasta määruse (EÜ) nr 659/1999 (millega kehtestatakse üksikasjalikud eeskirjad EÜ asutamislepingu artikli 93 kohaldamiseks)⁽¹⁴⁾ artikli 7 lõikega 4 siduda see otsus järgnevate tingimustega.

(87) Esiteks peavad Slovakkia ametiasutused tagama hindamisdokumendi nõuetekohase rakendamise. Teiseks peavad nad teavitama komisjoni, kuidas nad kavatsevad tagada hindamisdokumendi rakendamise. Nad ei tohi abi välja maksta (s.o kanda nõudeid maksuameti raamatupidamisarvestuses maha) enne, kui nad on komisjoni teavitanud kohustuse võtmisest tagada hindamisdokumendi rakendamine ja sellest, kuidas nad kavatsevad seda teha.

3.2.2. Abi piiramine rangelt hädavajalikuga

(88) Vastavalt 1999. aasta suuniste punktile 40 peavad abi summa ja osatähtsus piirduma rangelt hädavajalikuga ettevõteta ümberkorralduse võimaldamiseks, arvestades abisaaja olemasolevaid rahalisi vahendeid. Abisaajalt eeldatakse olulist panust ümberkorraldusse tema omavahenditest.

(89) Komisjon avaldas oma otsuses algatada EÜ asutamislepingu artikli 88 lõikes 2 ettenähtud menetlus kahtlust, kas see tingimus oli täidetud. Need kahtlused on hajutatud teabega ümberkorralduse kohta, mille abisaaja esitas hindamisdokumendis.

(90) Hindamisdokumendi kohaselt moodustasid ümberkorralduskulud 23 050 896 Slovakkia krooni. Ümberkorraldusi rahastati osaliselt Konase kassajärgist (kokkuleppe järgse võlajärgi tasumine summas 1 602 769 Slovakkia krooni) ja osaliselt pangalaenudega, milles riigiabi elementi ei ole, kokku 8 miljoni Slovakkia krooni ulatuses. Need panused koosnevad ilmselgelt abisaaja omavahenditest ja riigiabivabadest välistest vahenditest ning katavad umbes 42 % ümberkorralduskuludest. Komisjon ei näe vajadust kindlaks teha, kas Konase

ümberkorralduste muud rahastamisallikad (mida kirjeldatakse hindamisdokumendis Konase vahenditena, vt tabel 2 põhjendus 39) moodustavad reaalse ja tegeliku panuse ümberkorralduskuludes.

(91) 1999. aasta suunist ei sisaldanud abisaaja oma panuse piisavust näitavaid künneid.

(92) Arvestades seda tava 1999. aasta suuniste kohaldamisel ja oma poliitika muutust seoses künniste kasutuselevõtuga uutes suunistes,⁽¹⁵⁾ on komisjon seisukohal, et 42 % panust võib nimetada arvestatavaks ning et abi piirdus rangelt hädavajalikuga.

3.2.3. Konkurentsi põhjendamatu moonutamise piiramine

(93) Kõigi aspektide arvestamiseks märgib komisjon, et kooskõlas uute suuniste punktiga 55 ei ole ümberkorraldusabi andmine väikeettevõtetele tavaliselt seotud kompensatsioonimeetmetega. Kõnealuse abi konkurentsi moonutav mõju on piiratud ning kompensatsioonimeetmeid seetõttu vaja ei ole.

VII. JÄRELDUS

(94) Komisjon leiab, et Slovakkia Vabariik lubas Konase maksuvõla ebaseaduslikult maha kanda, rikkudes EÜ asutamislepingu artikli 88 lõiget 3. Sellegipoolest on kõnealune abi ümberkorraldusabina ühisturuga kokkusobiv tingimusel, et selle väljamaksmise tingimuseks tehakse ümberkorralduskava rakendamine,

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA OTSUSE:

Artikkel 1

Riigiabi summas 9 730 739 Slovakkia krooni, mida Slovakkia Vabariik on Konase suhtes kohaldanud, on ühisturuga kooskõlas artiklis 2 sätestatud tingimustel.

Artikkel 2

1. Slovakkia Vabariik võtab vajalikud meetmed, et tagada Konase ümberkorralduskava nõuetekohane rakendamine.

2. Slovakkia ametiasutused teavitavad komisjoni, kuidas nad kavatsevad tagada ümberkorralduskava rakendamise.

⁽¹⁴⁾ EÜT L 83, 27.3.1999, lk 1. Määrust on viimati muudetud määrusega (EÜ) nr 1791/2006 (ELT L 363, 20.12.2006, lk 1).

⁽¹⁵⁾ Uute suuniste kohane künnis on väikeettevõtte puhul 25 %.

3. Slovakkia ametiasutused ei anna abi enne, kui nad on komisjoni teavitanud kohustuse võtmisest tagada hindamisdokumendi rakendamine ja kuidas nad kavatsevad seda teha.

Artikkel 3

Slovakkia Vabariik teavitab komisjoni kahe kuu jooksul pärast käesoleva otsuse väljakuulutamist otsuse järgimiseks vastuvõetud meetmetest.

Artikkel 4

Käesolev otsus on adresseeritud Slovakkia Vabariigile.

Brüssel, 26. september 2006

Komisjoni nimel
komisjoni liige
Neelie KROES
